

4. Specifika roku 2008

V roce 2008 růst všech souhrnných charakteristik měřících ekonomickou výkonnost České republiky značně zpomalil s výjimkou spotřebitelských výdajů domácností v běžných cenách, když k nepatrnému zrychlení jejich růstu došlo v souvislosti se zvýšením hrubého disponibilního důchodu. Reálně bylo však toto zvýšení pohlceno rostoucí mírou inflace. Nejvíce ze souhrnných ukazatelů zpomalil růst výdajů na tvorbu hrubého kapitálu, což souviselo s nízkou tvorbou zásob zejména obchodního zboží. S nepatrně nižší mírou růstu výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu než HDP souvisí skutečnost, že jeho zvýšení reálně bylo více než před rokem ovlivněno kapitálovým koeficientem a méně investiční kvótou. Výrazně zpomalilo zvýšení prvotních důchodů domácností v reálném vyjádření a z důchodových složek HDP rostl nejvíce hrubý provozní přebytek. Rovněž míra růstu hrubého domácího důchodu reálně značně zpomalila, což způsobila vysoká ztráta národní práce při realizaci výsledků na zahraničních trzích, neboť směnné relace zahraničního obchodu byly velice nepříznivé.

Se změnou tempa přírůstků základních makroekonomických charakteristik souvisely strukturální pohyby na nabídkové i poptávkové straně ekonomiky. Na nabídkové straně vzrostl podíl domácí efektivní nabídky na agregátní nabídce a posílila odvětví tržních služeb na hrubé přidané hodnotě. Na poptávkové straně se zvýšil podíl spotřebitelských výdajů domácností na agregátní poptávce, k čemuž přispěl výlučně prudký růst spotřebitelských cen, přičemž se zároveň snížil podíl výdajů na tvorbu hrubého kapitálu. V souhrnu na strukturální pohyby nejvíce působily změny ve vnějších ekonomických vztazích, zejména značné zpomalení růstu vývozu i dovozu zboží a protichůdné změny cenových hladin vnitřního a zahraničního trhu, zejména rychlejší růst spotřebitelských cen než cen průmyslových výrobců a větší pokles vývozních než dovozních cen. Kromě zpomalení ekonomického růstu a strukturálních změn byl pro rok 2008 charakteristickým rysem i značný přesun vlivu poptávkových složek na HDP v důsledku zcela rozdílných změn tempa přírůstku domácích konečných výdajů a výsledků zahraničně ekonomických operací.

Vstup české ekonomiky do roku 2008 byl poznamenán vývojem ve 2. polovině roku 2007, kdy již došlo ke zvolnění tempa přírůstku HDP. Souhrnný výkon ekonomiky se v průběhu roku 2008 zhoršoval, růst HDP postupně zpomaloval a ve 4. čtvrtletí se zvýšil zcela nepatrně. Celoroční zvýšení HDP (reálně o 3,2 %) bylo značně pomalejší než před rokem (o 2,8 p. b.), když k růstu výdajů na konečnou spotřebu o 2,2 % došlo při poklesu výdajů na tvorbu hrubého kapitálu o 1,4 %. K růstu HDP tak nejvíce přispěl čistý vývoz, avšak ve 4. čtvrtletí jeho vliv byl již záporný. Podstatně méně než HDP se v roce 2008 zvýšil HDD (pouze o 1,7 %), když ve 4. čtvrtletí již poklesl o 0,8 %, přičemž došlo ke značné obchodní ztrátě v důsledku nepříznivých směnných relací. Hrubý disponibilní národní důchod se rovněž zvýšil méně než před rokem, neboť značně vzrostly čisté platby výrobním faktorům do zahraničí. Důsledkem při zvýšeném hodnotovém přírůstku výdajů na konečnou spotřebu byl pokles hrubých národních úspor, které ve větším rozsahu než v roce 2007 nestačily k financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu a bylo nutno použít více zahraničních zdrojů.

Hrubá přidaná hodnota

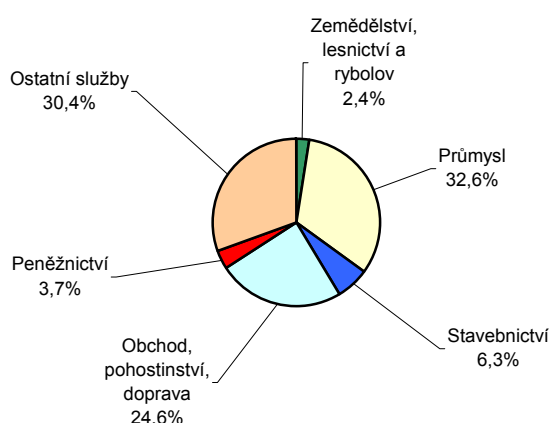
- Předstih růstu mezispotřeby před růstem produkce se zastavil**
- Hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) jako prvotní výsledek transakce s produkty 3 318,6 mld. Kč v běžných základních cenách za rok 2008 byla meziročně větší o 136,8 mld. Kč, když rozhodujícím pozitivně působícím faktorem byl pokles náročnosti HPH na spotřebovaný meziproduct. Na uvedený přírůstek HPH měl výrazně převyšující vliv (85,2 %) růst fyzického objemu, který byl značně vyšší než před rokem. Odvětvová struktura HPH se dosti změnila; podíl průmyslu byl nižší než před rokem (o 1,3 p. b.) a podíl obchodu, pohostinství a dopravy vzrostl (o 0,8 p. b.).

Tab. č. 4.1 Hrubá přidaná hodnota – odvětvová struktura

	2007		2008		2007		2008	
	mld. Kč b. c.	struktura v %	mld. Kč b. c.	struktura v %	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.
Hrubá přidaná hodnota	3181,8	100,0	3318,6	100,0	105,8	5,8	103,6	3,6
v tom: zemědělství, lesnictví a rybolov	76,3	2,4	77,4	2,3	88,6	-0,3	116,6	0,4
průmysl	1037,9	32,6	1037,5	31,3	108,9	2,9	105,4	1,7
stavebnictví	199,2	6,3	208,9	6,3	103,8	0,2	95,2	-0,3
obchod, pohostinství, doprava	784,0	24,6	843,2	25,4	106,1	1,6	107,6	1,9
peněžnictví	116,6	3,7	126,9	3,8	120,5	0,6	106,3	0,2
ostatní služby	967,8	30,4	1024,7	30,9	102,7	0,8	98,9	-0,3

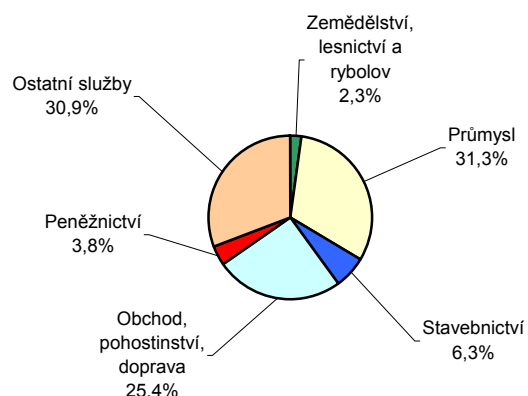
Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

Graf č. 4.1 Hrubá přidaná hodnota – odvětvová struktura v roce 2007 (v %)



Pramen: ČSÚ

Graf č. 4.2 Hrubá přidaná hodnota – odvětvová struktura v roce 2008 (v %)



Pramen: ČSÚ

• **Prudké zpomalení růstu HPH ve 4. čtvrtletí**

Markantně se projevilo zpomalení růstu ve 4. čtvrtletí, když jeho podíl na celoroční hodnotě HPH se meziročně snížil o 0,7 p. b. a nepatrný meziroční růst (reálně o 0,5 %) byl značně pomalejší než před rokem. Za 1. až 3. čtvrtletí 2008 rostla reálně HPH podstatně více než celoročně, nejvíce se zvýšila v 1. čtvrtletí (o 4,9 %).

Tab. č. 4.2 Hrubá přidaná hodnota podle čtvrtletí

	2008 mld. Kč b. c.	2007		2008		Změna v p. b.	
		stejně období předch. roku = 100 v % z s. c.				proti stejnému období předch. roku	
		2007	2008	2007	2008		
1. čtvrtletí	788,4	105,9	104,9	-1,4	-1,0		
2. čtvrtletí	850,7	105,6	104,8	-1,6	-0,8		
3. čtvrtletí	835,8	105,5	104,5	-1,5	-1,0		
4. čtvrtletí	843,7	106,1	100,5	-0,9	-5,6		
R o k	3 318,6	105,8	103,6	-1,3	-2,2		

Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

• **Růst HPH byl v roce 2008 pracovní méně náročný než v roce 2007**

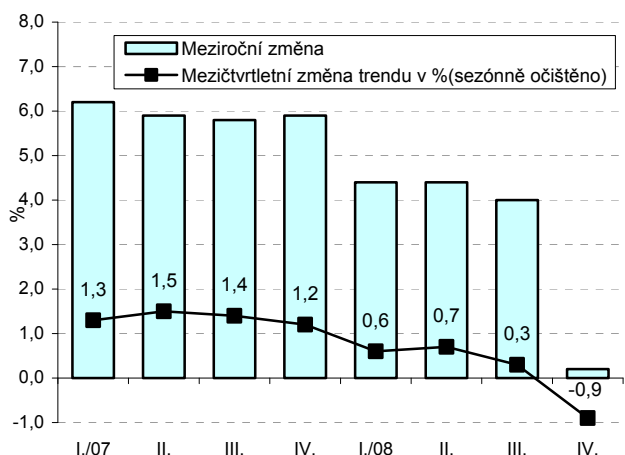
Nejvyšší úroveň produktivity práce měřené HPH v běžných cenách na jednoho pracovníka bylo v roce 2008 dosaženo v terciárním sektoru zejména v peněžnictví. V tomto odvětví produktivita práce vyjádřená reálně rostla nejvíce; největší vliv na celkový růst produktivity práce mělo však její zvýšení v sekundárním sektoru, zejména v průmyslu a v terciárním sektoru, především v obchodě. Produktivita práce se reálně zvýšila v roce 2008 meziročně o 2,4 % a její růst byl pomalejší o 0,6 p. b. než před rokem. Na zvýšení HPH však vliv produktivity práce posílil a vliv zaměstnanosti oslabil. Růst produktivity práce se podílel v roce 2008 na zvýšení HPH 67,5 %, což bylo podstatně více než v roce 2007.

Hrubý domácí produkt

• **Vliv čistých daní na HDP**

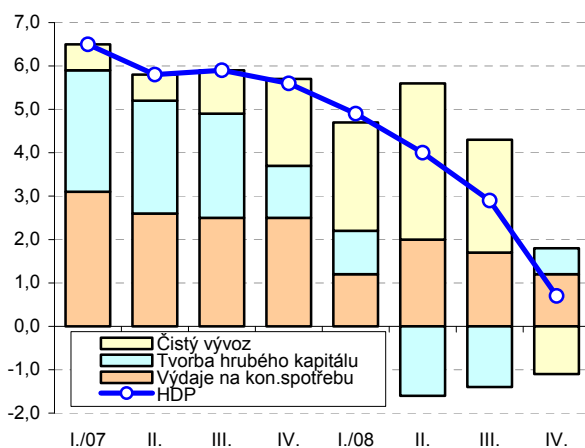
Vytvořená HPH v základních cenách neobsahuje čisté daně (daně z produktu minus dotace na produkty); po jejich přičtení k HPH je získán HDP v kupních cenách jako konečný výsledek výrobní činnosti rezidentských výrobních jednotek. Hodnota čistých daní 387,3 mld. Kč za rok 2008 byla meziročně vyšší o 38,8 mld. Kč a rostla rychleji než zdroje HDP. Čisté daně v poměru k HDP dosáhly 10,5 %, což bylo více než před rokem. Reálně však čisté daně meziročně klesly o 0,7 %, když daně z produktu byly nižší a dotace na produkty vyšší. Vysoký implicitní deflátor čistých daní vedl k nižší reálné míře růstu HDP než HPH.

Graf č. 4.3. HDP (meziroční změna v %, mezičtvrtletní změna v % sez. očištěno, s. c. 2000)



Pramen: ČSÚ

Graf č. 4.4. Příspěvky k růstu HDP v p. b. (HDP meziroční změna v %, s. c. 2000, sezónně očištěno)



Pramen: ČSÚ

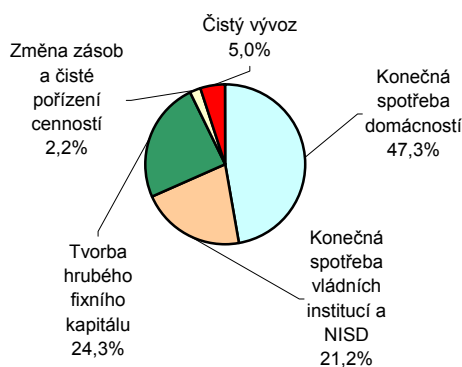
• Výrazná změna struktury užití HDP

Hodnota HDP 3 705,9 mld. Kč za rok 2008 se meziročně zvýšila o 175,6 mld. Kč a na tomto přírůstku se podílel z 65,4 % růst fyzického objemu a zbývajících 34,6 % vlivu připadlo na zvýšení úhrnné cenové hladiny. Tato kombinace vlivů objemu a cenové změny byla nepatrně odlišná ve srovnání s vývojem v předchozím roce, když implicitní deflátor HDP byl v roce 2007 podstatně vyšší. Rozhodující vliv na změnu uvedených poměrů, tj. mírné snížení vlivu implicitního deflátoru na hodnotový přírůstek HDP v roce 2008, měly směnné relace zahraničního obchodu, neboť implicitní deflátor hrubých domácích konečných výdajů, zejména spotřebitelských výdajů domácností byl v roce 2008 podstatně vyšší než v roce 2007.

Struktura HDP se v roce 2008 změnila meziročně ve prospěch výdajů na konečnou spotřebu, jejichž podíl se zvýšil z 68,5 % v roce 2007 na 70,0 % v roce 2008, z toho spotřebitelských výdajů domácností ze 47,3 % na 48,9 %, což potvrzuje i zvýšení míry spotřeby a pokles míry úspor domácností na jejich hrubém disponibilním důchodu.

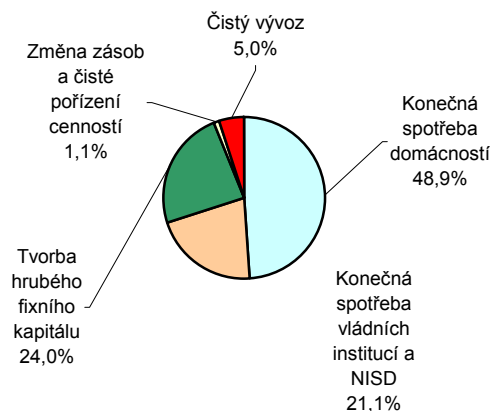
Podíl výdajů na tvorbu hrubého kapitálu se přitom snížil z 26,5 % na 25,0 %, k čemuž ve větším rozsahu vedla tvorba zásob než výdaje na fixní kapitál. Podíl zásob na HDP se změnil z 2,1 % v roce 2007 na pouhé 1,0 % v roce 2008. Ve výdajích na tvorbu fixního kapitálu mají dominantní podíl ostatní budovy a stavby. Po prudkém zvýšení výdajů na obydlí v předchozích letech se v roce 2008 jejich podíl snížil.

Graf č. 4.5 HDP – vliv složek na jeho růst v roce 2007 (v %)



Pramen: ČSÚ

Graf č. 4.6 HDP – vliv složek na jeho růst v roce 2008 (v %)



Pramen: ČSÚ

- **Snížení podílu zbožových operací na zahraničním obchodu**

Zatímco v předchozích letech se v transakcích zahraničního obchodu značně zvyšoval podíl zbožových operací, došlo v roce 2008 k jeho snížení, neboť se zvýšil podíl příjmů i výdajů za služby. Krytí dovozu vývozem zboží tak bylo nižší než krytí dovozu vývozem služeb. Po relativně vysokém podílu čistého vývozu na HDP v roce 2007 (5,0 %) se v roce 2008 tento podíl udržel, když došlo ke stejnému poklesu poměru celkového vývozu a celkového dovozu k HDP (o 3,4 p. b.). Marginálně se na hodnotovém přírůstku HDP podílely hrubé národní konečné výdaje 95,4 %, z toho výdaje na spotřebu domácností 81,4 % a výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu 17,3 %, na což měl rozhodující vliv pohyb cen na domácím trhu. Podíl přírůstku čistého vývozu na přírůstku HDP (4,4 %) byl podstatně nižší než před rokem.

Tab. č. 4.3 Hrubý domácí produkt – věcná i časová struktura

v mld. Kč běžných cen

	2008				Změna 2008 proti 2007			
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q
Hrubý domácí produkt	876,9	949,1	937,1	942,8	59,0	52,8	43,9	19,9
Konečná spotřeba	593,0	643,6	655,9	700,0	41,0	48,7	48,6	38,0
- domácnosti	420,5	453,7	466,8	471,3	37,4	39,3	37,9	28,4
Tvorba hrubého kapitálu	218,7	243,9	234,0	231,5	10,6	-12,2	-15,0	8,3
- fixního	200,7	228,6	225,5	233,5	10,2	10,9	7,4	2,1
Čistý vývoz	65,2	61,6	47,2	11,3	7,4	16,3	10,3	-26,4
Informativně								
Vývoz celkem	734,5	749,1	698,3	665,4	57,7	44,5	-0,8	-84,4
Dovoz celkem	669,3	687,5	651,1	654,1	50,3	28,2	-11,1	-58,0

Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

- **Čistý vývoz měl za rok 2008 značně pozitivní vliv na růst HDP ...**

HDP se zvýšil za rok 2008 meziročně reálně o 3,2 % a jeho růst byl pomalejší o 2,8 p. b. než v roce 2007. Výrazně se změnil poměr mezi vývojem HDP a jeho složkami; nejvíce se to týká rozdílu mezi poklesem výdajů na tvorbu hrubého kapitálu a jejich mohutným růstem před rokem. Zatímco v roce 2007 rostl HDP rychleji než hrubé domácí konečné výdaje o 0,9 p. b. v roce 2008 se rozdíl zvýšil na 2,0 p. b. V poměru ke zvýšení HDP rostl před rokem rychleji vývoz o 8,9 p. b. a dovoz o 8, p. b., avšak v roce 2008 se předstih růstu snížil na 3,7 p. b., resp. na 1,4 p. b. Větší růst výdajů na tvorbu hrubého kapitálu než výdajů na konečnou spotřebu příznačný pro rok 2007 (+4,6 p. b.) zaznamenal v roce 2008 zásadní změnu (-3,6 p. b.).

Výdaje na konečnou spotřebu, které bezprostředně uspokojují spotřebitelská přání a představují největší část HDP, se zvýšily v roce 2008 meziročně reálně o 2,2 %, což byl růst pomalejší o 1,6 p. b. než před rokem; jejich vliv na zvýšení HDP dosáhl 1,5 p. b. Poněkud rychleji rostla přitom spotřeba domácností (2,9 %), avšak bylo to značně méně než před rokem. Ze spotřebitelských výdajů domácností se nejvíce zvýšily nákupy předmětů dlouhodobé spotřeby a téměř nepatrně rostly výdaje na předměty krátkodobé spotřeby.

Menší část HDP má formu kapitálových výdajů na pořízení budov a staveb i strojů a zařízení; patří sem i změna stavu zásob, která představuje nejvíce kolísavou složku HDP. Celkové výdaje na tvorbu hrubého kapitálu se snížily reálně o 1,4 %, což bylo proti růstu před rokem méně o 9,8 p. b. Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu vzrostly reálně o 3,1 % a jejich vliv na zvýšení HDP dosáhl 0,7 p. b. Největšího růstu z fixního kapitálu dosáhly výdaje na dopravní prostředky a na ostatní stroje a zařízení. Přitom došlo ke značnému poklesu výdajů na obydlí. Náročnost HDP na tvorbu hrubého kapitálu se reálně snížila (z růstu 0,7 % v roce 2007 na mírný pokles v roce 2008). V souvislosti s vývojem investiční poptávky stojí za zmínku, že značně rozdílný vliv na růst HDP v reálném vyjádření v roce 2008 ve srovnání s rokem 2007 má změna investiční kvóty (podíl výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu k HDP v součinu s přírůstkem HDP v poměru k vytvořeným fixním aktivům). Zatímco v roce 2007 zpomalení míry růstu HDP (o 0,8 p. b.) bylo výsledkem nižšího koeficientu přírůstku HDP k výdajům na tvorbu hrubého fixního kapitálu o 3,0 p. b. a nepatrně nižší investiční kvóty (o 0,1 p. b.), v roce 2008 větší zpomalení míry růstu HDP bylo výsledkem značně nižšího kapitálového koeficientu a mírně vyšší investiční kvóty.

Čistý vývoz jako poměrně malá část HDP přispěl ke zvýšení HDP 2,1 p. b., když kladný vliv vývozu (5,5 p. b.) byl vyšší než záporný vliv dovozu (3,4 p. b.). K velké změně došlo v poměru mezi vývojem operací ve zboží a ve službách. V roce 2007 rostl reálně rychleji vývoz zboží než vývoz služeb o 6,1 p. b. a dovoz zboží než dovoz služeb o 6,7 p. b., avšak v roce 2008 se tyto poměry měr růstu obrátily a za zvýšením vývozu služeb reálně o 15,1 % zaostal vývoz zboží o 9,4 p. b. a za zvýšením dovozu služeb o 7,9 % byl růst dovozu zboží pomalejší o 3,7 p. b. Dovošní náročnost HDP se sice zvýšila reálně o 1,4 %, avšak její růst byl podstatně pomalejší než v roce 2007.

Tab. č. 4.4 Hrubý domácí produkt – vliv složek na jeho růst

	2007		2008		2007		2008	
	mld. Kč b. c.	struktura v %	mld. Kč b. c.	struktura v %	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.
Hrubý domácí produkt	3 530,2	100,0	3 705,9	100,0	106,0	6,0	103,2	3,2
Konečná spotřeba	2 416,1	68,5	2 592,5	70,0	103,8	2,7	102,2	1,5
- domácnosti	1 669,3	47,3	1 812,3	48,9	105,2	2,5	102,9	1,4
Tvorba hrubého kapitálu	936,5	26,5	928,1	25,0	108,4	2,2	98,6	-0,4
- fixního	857,7	24,3	888,3	24,0	106,7	1,6	103,1	0,7
Čistý vývoz	177,6	5,0	185,3	5,0	x	1,1	x	2,1

Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

• ... avšak ve 4. čtvrtletí 2008 už působil negativně

Různost temp přírůstku složek hrubých domácích konečných výdajů i zahraničně obchodních transakcí ve srovnání s mírou růstu HDP zvláště vyniká v jednotlivých čtvrtletích roku 2008, kdy struktura růstu HDP a její meziroční změny byly velice rozdílné. Za průměrným ročním zpomalením růstu HDP a jeho strukturálních složek v roce 2008 se skrývají velké rozdíly uvnitř roku, které svědčí o značné prudkosti změn v časovém horizontu. Jeden z mnoha příkladů ukazuje na velkou rozmanitost těchto změn; zatímco ve 2. čtvrtletí 2008 byla míra růstu HDP pomalejší než před rokem o 1,5 p. b., přičemž růst celkového vývozu byl rychlejší o 0,6 p., ve 4. čtvrtletí 2008 meziročně zpomalil růst HDP o 5,7 p. b. a vývozu o značných 22,2 p. b. Míry rozptylu, standardních odchylek a rozpětí temp přírůstku HDP a jeho strukturálních složek se v jednotlivých čtvrtletích značně liší.

Značná rozdílnost v transakcích s produkty a ve financování toků v jednotlivých čtvrtletích se projevila při poměřování vývoje HDP a jeho složek i při sledování vlivu těchto složek na růst HDP. Zatímco v 1. čtvrtletí 2008 se zvýšil HDP podstatně více než výdaje na konečnou spotřebu (o 2,8 p. b.), ve 4. čtvrtletí 2008 byl tento poměr obrácený (-1,5 p. b.). Ve vztahu k růstu výdajů na tvorbu hrubého kapitálu se zvýšil HDP ve 2. čtvrtletí 2008 více o 9,7 p. b. a ve 4. čtvrtletí 2008 méně o 2,9 p. b. Největší rozdíly nastaly ve vnějších transakcích. HDP ve vztahu k vývozu ve 2. čtvrtletí 2008 rostl pomaleji o 10,6 p. b. a ve 4. čtvrtletí 2008 rychleji o 8,9 p. b.

Z toho vyplývají i značně výrazné rozdíly v působení poptávkových složek na HDP. Zatímco ve 3. čtvrtletí 2008 na růst HDP (4,0 %) působily výdaje na tvorbu hrubého kapitálu značně záporně (-1,6 p. b.) a čistý vývoz kladně (4,2 p. b.), ve 4. čtvrtletí 2008 se tento poměr radikálně změnil (+0,3 p. b. a -0,6 p. b.).

Tab. č. 4.5 Hrubý domácí produkt podle čtvrtletí

	2008 mld. Kč b. c.	2007	2008	Změna v p. b.	
		stejně období předch. roku = 100 v % z s. c.		2007	2008
		proti stejnému období předch. roku			
1. čtvrtletí	876,9	106,2	104,4	-0,7	-1,8
2. čtvrtletí	949,1	105,9	104,4	-0,9	-1,5
3. čtvrtletí	937,1	105,8	104,0	-0,9	-1,8
4. čtvrtletí	942,8	105,9	100,2	-0,8	-5,7
R o k	3 705,9	106,0	103,2	-0,8	-2,8

Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

Hrubý domácí produkt – důchodová struktura

- **Prvotní rozdělení důchodů**

Důchodová struktura HDP ukazuje výsledky prvotního rozdělení vytvořených peněžních i naturálních důchodů mezi institucionální sektory. Hlavní důchodové složky HDP tvoří náhrady zaměstnancům (mzdy a platy a sociální příspěvky zaměstnavatelů), čisté daně z výroby a z dovozu (daně z výroby a z dovozu po odečtení dotací), hrubý smíšený důchod domácností a hrubý provozní přebytek. Tyto důchodové složky a vývoj vztahů mezi nimi tvoří základ domácí realizované poptávky a jsou závažné nejen pro životní úroveň obyvatelstva, neboť z mezd a platů se hradí značná část výdajů domácností na konečnou spotřebu, nýbrž i pro materiální akumulaci, neboť vytváří předpoklad její realizace prostřednictvím výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu.

- **Vliv snížení vyměřovacího základu na změnu důchodové struktury HDP**

Z celkové hodnoty HDP za rok 2008 připadlo na náhrady zaměstnancům 1 630,7 mld. Kč (tj. 44,0 %), z toho na mzdy a platy 1 241,2 mld. Kč (tj. 33,5 %), na hrubý smíšený důchod domácností 402,8 mld. Kč (tj. 10,9 %) a na hrubý provozní přebytek 1 312,4 mld. Kč (tj. 35,4 %) a na čisté daně 360,0 mld. Kč. Ve srovnání s rokem 2007 se zvýšil podíl mezd a platů (o 1,0 p. b.) a snížil podíl hrubého provozního přebytku (o 1,7 p. b.). Poměr sociálních příspěvků zaměstnavatelů k úhrnu mezd a platů se v důsledku snížení vyměřovacího základu od 1. ledna 2008 snížil meziročně o 1,1 p. b. na 31,4 % za rok 2008. Meziročnímu zvýšení mezd a platů o 8,4 % odpovídalo zvýšení sociálních příspěvků zaměstnavatelů pouze o 4,9 %, což prakticky znamená, že jejich hodnota 389,5 mld. Kč za rok 2008 mohla být při zachování stejných podmínek jako v předchozím roce vyšší o 13,2 mld. Kč.

- **Rozmanitost čtvrtletních změn v důchodech**

Pohyb důchodů v jednotlivých čtvrtletích roku 2008 byl rovněž značně rozdílný. Ve srovnání s růstem hodnoty HDP v každém čtvrtletí 2008, avšak s rozdílnou mírou, se zvyšovaly rychleji náhrady zaměstnancům a čisté daně, zejména díky poklesu dotací na výrobu a pomaleji hrubý provozní přebytek a smíšený důchod. V důsledku toho byl na hodnotě HDP meziročně vyšší podíl náhrad zaměstnancům od 1,3 p. b. (1. čtvrtletí 2008) po 0,9 p. b. (3. čtvrtletí) a podíl čistých daní od 1,4 p. b. (1. čtvrtletí 2008) po 0,5 p. b. (2. a 4. čtvrtletí 2008) a nižší podíl provozního přebytku a smíšeného důchodu od 2,7 p. b. (1. čtvrtletí 2008) po 1,5 p. b. (2. čtvrtletí 2008). Celková změna v pohybu důchodu se nejvíce projevila ve 4. čtvrtletí, když při menším zpomalení růstu náhrad zaměstnancům než růstu HDP a při poklesu hrubého provozního přebytku a smíšeného důchodu zrychlil růst čistých daní.

- **Reálně výrazný růst provozního přebytku**

Po přepočtu jednotlivých důchodových složek za rok 2008 do srovnatelných cenových podmínek s rokem 2007 příslušnými implicitními deflátoři se poměr mezi prvotními důchody institucionálních sektorů vyjádřený reálně výrazně změnil. Implicitní deflátor výdajů domácností na konečnou spotřebu byl podstatně vyšší než deflátor zbývajících výdajových složek HDP, což vedlo k tomu, že reálně prvotní důchody domácností rostly značně pomaleji než prvotní důchody zbývajících institucionálních sektorů. Na zvýšení HDP za rok 2008 reálně o 3,2 % měl největší vliv (2,4 p. b.) hrubý provozní přebytek, který vzrostl o 6,5 %. Zvýšení objemu náhrad zaměstnancům o 1,9 % přispělo 0,8 p. b. a malý kladný vliv měly na růst HDP ještě čisté daně (0,2 p. b.). Hrubý smíšený důchod domácností poklesl o 1,7 % s negativním vlivem 0,2 p. b.

Tab. č. 4.6. Důchodová struktura hrubého domácího produktu

	2007		2008		2007		2008	
	mld. Kč b. c.	struktura v %	mld. Kč b. c.	struktura v %	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.
Hrubý domácí produkt	3 530,2	100,0	3 705,9	100,0	106,0	6,0	103,2	3,2
Náhrady zaměstnancům	1 516,1	42,9	1 630,7	44,0	106,3	2,8	101,9	0,8
- mzdy a platy	1 144,7	32,4	1 241,2	33,5	106,3	2,1	102,7	0,9
- soc. příspěvky	371,4	10,5	389,5	10,5	106,3	0,7	99,4	-0,1
Čisté daně	315,8	9,0	360,0	9,7	108,3	0,7	101,6	0,2
Smíšený důchod	388,4	11,0	402,8	10,9	103,0	0,3	98,3	-0,2
Provozní přebytek	1 309,9	37,1	1 312,4	35,4	105,9	2,2	106,5	2,4

Pramen: ČSÚ, vlastní počty

Hrubý domácí důchod

- Pojetí HDD** Pohyb cen vnitřního a zahraničního trhu nemá vliv na reálné vyjádření meziročních změn HDP, jehož výdajové složky (hrubé domácí konečné výdaje) i vývoz a dovoz jsou uváděny ve stálých cenách určitého období, tj. po vyloučení cenového vlivu. Ve vnějších ekonomických vztazích však dochází k pohybu cen, které musí být vzaty v úvahu při výpočtu důchodu tuzemců v reálném vyjádření, tj. hrubého domácího důchodu (dále jen HDD) ve stálých cenách. HDP v reálném vyjádření ukazuje fyzický objem, avšak HDD vyjadřuje nejen objem, nýbrž i vztah mezi vývozními a dovozními cenami.
- Značné znehodnocení národní práce na zahraničních trzích** V roce 2008 došlo ke znehodnocení české národní práce při zbožových operacích a transakcích ve službách na zahraničních trzích. Přineslo obchodní ztrátu z nepříznivého vývoje směnných relací ve výši 55,0 mld. Kč, což ve srovnání se ziskem z příznivých směnných relací 33,9 mld. Kč v roce 2007 představuje značnou změnu, která měla výrazně rozdílný vliv na vývoj HDD reálné v obou letech. Zatímco v roce 2007 se meziročně HDP zvýšil reálně o 6,0 %, tak HDD vzrostl více (reálně o 7,0 %), což byl výsledek stagnace cen vývozu při poklesu cen dovozu. V roce 2008 vzrostl HDP reálně o 3,2 % a HDD podstatně méně (reálně o 1,7 %), což je důsledek většího poklesu cen vývozu než dovozu a zahrnutí vlivu obchodní ztráty z nepříznivých směnných relací. Z hlediska časového horizontu v uplynulých dvou letech byl vývoj HDD výrazně rozkolísaný s tendencí od meziročně značného růstu v 1. čtvrtletí 2007 (o 8,1 %), kdy díky příznivým směnným relacím bylo dosaženo největšího obchodního zisku (12,5 mld. Kč) po nízký růst ve 3. čtvrtletí 2008 (o 1,7 %), kdy v důsledku nepříznivých směnných relací došlo k největší obchodní ztrátě (21,9 mld. Kč), přičemž ve 4. čtvrtletí 2008 HDD poklesl o 0,9 %. Značná změna nastala ve vztahu mezi růstem kupní síly vývozu (v roce 2007 o 16,4 % a v roce 2008 o 4,9 %) a růstem náročnosti dovozu na zdroje vyprodukované vývozem (v roce 2007 o 12,8 % a v roce 2008 o 6,6 %).
- Největší zpomalení růstu HDD ve 4. čtvrtletí 2008** Rozdíl 28,8 mld. Kč mezi obchodním ziskem ve 3. čtvrtletí 2007 a obchodní ztrátou ve 3. čtvrtletí 2008 měl vliv na zpomalení růstu HDD o 5,0 p. b., přičemž ve 4. čtvrtletí 2008 HDD meziročně poklesl o 0,9 %, což ve srovnání s jeho růstem ve 4. čtvrtletí 2007 představovalo značných 6,9 p. b.

Tab. č. 4.7 Hrubý domácí důchod

Období	Hrubý domácí produkt v mld. Kč		Směnné relace předchozí rok =100	Obchodní		Hrubý domácí důchod v mld. Kč		
	s. c. 2000	ceny předch. r.		zisk	ztráta	s. c. 2000	ceny předch. r.	Předchozí rok=100 ze s. c.
Rok 2007	2 975,9	3 407,0	101,2	33,9	x	3 069,5	3 440,9	107,0
1. čtvrtletí 2007	697,7	798,8	102,2	12,5	x	723,7	811,3	108,1
2. čtvrtletí 2007	757,7	867,5	101,8	9,1	x	782,0	876,6	107,4
3. čtvrtletí 2007	751,5	860,3	101,1	6,9	x	773,6	876,2	106,7
4. čtvrtletí 2007	769,0	880,4	100,0	5,4	x	790,2	885,8	106,0
Rok 2008	3 071,6	3 643,7	98,1	x	55,0	3 120,4	3 588,7	101,7
1. čtvrtletí 2008	728,6	864,3	98,8	x	4,2	747,9	860,1	103,3
2. čtvrtletí 2008	790,9	938,2	97,9	x	14,9	802,8	923,3	102,7
3. čtvrtletí 2008	781,4	927,0	97,1	x	21,9	787,0	905,1	101,7
4. čtvrtletí 2008	770,7	914,2	98,5	x	14,0	782,7	900,2	99,1

Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

Úhrnná poptávka a nabídka

- Rozdílné působení domácích a vnějších cen** Struktura úhrnné poptávky a nabídky se dále změnila v neprospěch vnějšího sektoru, což byla zcela jiná tendence než před rokem. Podíl vnější poptávky a vnější nabídky na úhrnné poptávce a nabídce se snížil o 4,4 p. b. na 45,0 %, resp. na 42,1 %. Nepatrně větší změna na poptávkové než na nabídkové straně vedla k tomu, že krytí

vnější nabídky vnější poptávkou se zvýšilo o 0,3 p. b. na 107,0 %. Domácí efektivní nabídka převýšila domácí realizovanou poptávku o 5,3 %, což bylo nepatrně méně než před rokem (o 0,1 p. b.). Hodnotový přírůstek úhrnné poptávky a úhrnné nabídky byl rozdílně ovlivněn cenovými změnami; zvýšením cenové hladiny domácí poptávky i nabídky a snížením cenové hladiny vnější poptávky i nabídky. Implicitní deflátor domácí poptávky byl vyšší o 2,0 p. b. než implicitní deflátor domácí nabídky a cenová hladina vnější poptávky se snížila o 1,8 p. b. více než cenová hladina vnější nabídky.

• **Rychlejší růst domácí nabídky než domácí poptávky**

Úhrnná poptávka i nabídka se v roce 2008 zvýšily meziročně reálně o 4,5 % a rostly pomaleji o 4,7 p. b. než v roce 2007, což bylo ovlivněno na poptávkové straně relativně větším snížením rychlosti růstu vnější než domácí poptávky a na nabídkové straně relativně větším snížením rychlosti růstu vnější než domácí nabídky. Na růst a zpomalení růstu úhrnné poptávky i nabídky měly větší vliv vnější ekonomické vztahy než transakce na domácím trhu. V důsledku zpomaleného růstu hrubých disponibilních důchodů domácností a snížené chuti nefinančních podniků investovat do stavu fixních aktiv v důsledku zpomalení tvorby vlastních zdrojů (v reálném vyjádření) ochabla domácí realizovaná poptávka, která se zvýšila reálně pouze o 2,5 %, což je méně o 2,1 p. b. než před rokem; její příspěvek k růstu úhrnné poptávky 1,3 p. b. byl značně nižší než v roce 2007. Zvýšení vnější poptávky o 6,9 % bylo rovněž nižší než před rokem a na růst úhrnné poptávky mělo vliv 3,2 p. b. Domácí efektivní nabídka se zvýšila relativně značně (o 4,4 %) především vlivem snížené tvorby zásob a přispěla k růstu úhrnné nabídky 2,5 p. b. Zbývajících 2,0 p. b. příspěvku k růstu úhrnné nabídky připadlo na vnější nabídku, která se zvýšila o 4,6 %, tj. o 9,6 p. b. méně než před rokem.

Vzhledem k protisměrným změnám cenových hladin vnitřního a vnějšího trhu i rozdílným změnám cen domácí poptávky a domácí nabídky nutno uvést, že reálně se krytí domácí poptávky domácí nabídkou v roce 2008 zvýšilo, avšak méně než před rokem. Zároveň krytí vnější nabídky vnější poptávkou vzrostlo méně než v roce 2007. Poměr mezi rychlejším růstem vnější než domácí nabídky se v roce 2008 podstatně snížil.

Tab. č. 4.8 Úhrnná poptávka a nabídka

	2007		2008		2007		2008	
	mld. Kč b. c.	struktura v %	mld. Kč b. c.	struktura v %	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.
Úhrnná poptávka	6 104,2	100,0	6 327,9	100,0	109,2	9,2	104,5	4,5
domácí poptávka	3 273,9	53,6	3 480,7	55,0	104,6	2,5	102,5	1,3
vnější poptávka	2 830,3	46,4	2 847,2	45,0	114,9	6,7	106,9	3,2
Úhrnná nabídka	6 104,2	100,0	6 327,9	100,0	109,2	9,2	104,5	4,5
domácí nabídka	3 451,5	56,5	3 666,0	57,9	105,5	3,1	104,4	2,5
vnější nabídka	2 652,7	43,5	2 661,9	42,1	114,2	6,1	104,6	2,0

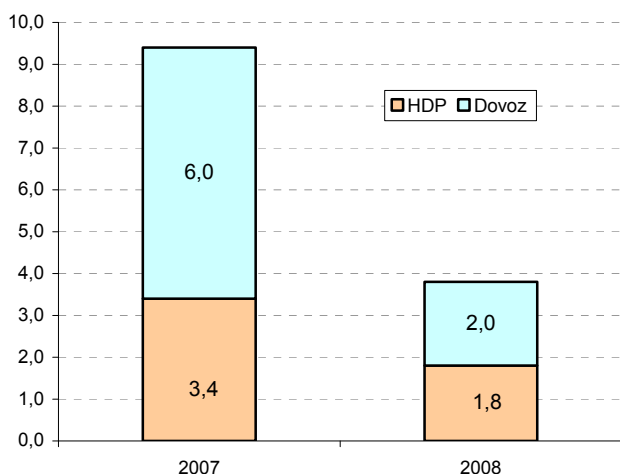
Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

Disponibilní zdroje a celkové konečné výdaje

• **Zvýšení podílu HDP na disponibilních zdrojích**

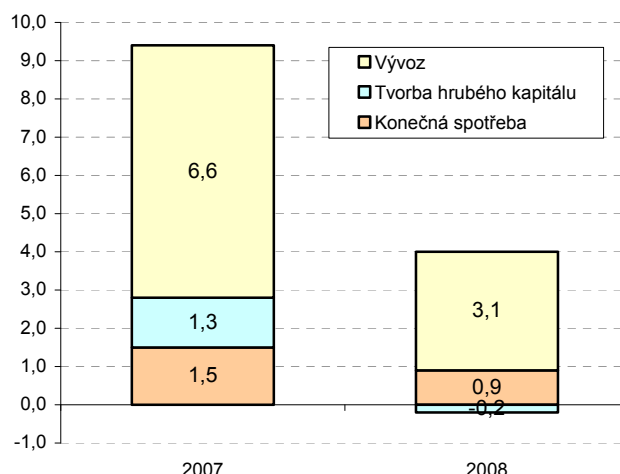
Hodnota použitelných zdrojů pro celkové konečné výdaje a jejich užití 6 367,8 mld. Kč za rok 2008 se meziročně zvýšila o 184,9 mld. Kč. Jejich struktura se změnila v závislosti na pohybu složek úhrnné nabídky a poptávky. V roce 2008 se HDP podílel na disponibilních zdrojích 58,2 %, což bylo více než před rokem o 1,1 p. b.; zbývajících 41,8 % podílu připadlo na celkový dovoz. Podíl hrubých domácích konečných výdajů na celkových konečných výdajích 55,3 % byl meziročně rovněž vyšší, zbývajících podíl (44,3 %) připadl na celkový vývoz. Převís HDP nad hrubými domácími konečnými výdaji, resp. míra jejich krytí tvorbou HDP, zůstala meziročně téměř stejná. Rozdíl mezi změnou podílů HDP na použitelných zdrojích a změnou podílů hrubých domácích konečných výdajů na celkových konečných výdajích zůstal nezměněn; marginálně přírůstek HDP značně převýšil přírůstek dovozu stejně jako přírůstek hrubých domácích konečných výdajů přírůstek vývozu.

Graf č. 4.7 Disponibilní vlivy – vliv složek na jejich růst (v %)



Pramen: ČSÚ

Graf č. 4.8 Celkové konečné výdaje – vliv složek na jejich růst (v %)



Pramen: ČSÚ

• **Snížený vliv domácích konečných výdajů na užití**

Použitelné zdroje pro konečné výdaje a celkové konečné výdaje se v roce 2008 zvýšily meziročně reálně o 3,8 % a jejich růst byl pomalejší o 5,6 p. b. než v roce 2007. K uvedenému zvýšení více přispěl na straně tvorby dovoz (2,0 p. b.) než HDP a na straně užití vývoz (3,1 p. b.) než hrubé domácí konečné výdaje; poměr mezi těmito vlivy se změnil v neprospěch vnějšího sektoru na straně zdrojů a v jeho prospěch na straně užití zdrojů.

Tab. č. 4.9 Disponibilní zdroje pro celkové konečné výdaje

	2007		2008		2007		2008	
	mld. Kč b. c.	struktura v %	mld. Kč b. c.	struktura v %	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.
HDP	3 530,2	57,1	3 705,9	58,2	106,0	3,4	103,2	1,8
Dovoz	2 652,7	42,9	2 661,9	41,8	114,2	6,0	104,6	2,0
Disponibilní zdroje	6 182,9	100,0	6 367,8	100,0	109,4	9,4	103,8	3,8
Konečná spotřeba	2 416,1	39,1	2 592,5	40,7	103,8	1,5	102,2	0,9
Tvorba hrubého kapitálu	936,5	15,1	928,1	14,6	108,4	1,3	98,6	-0,2
Hrubé domácí konečné výdaje	3 352,6	54,2	3 520,6	55,3	105,1	2,8	101,2	0,7
Vývoz	2 830,3	45,8	2 847,2	44,7	114,9	6,6	106,9	3,1
Celkové konečné výdaje	6 182,9	100,0	6 367,8	100,0	109,4	9,4	103,8	3,8

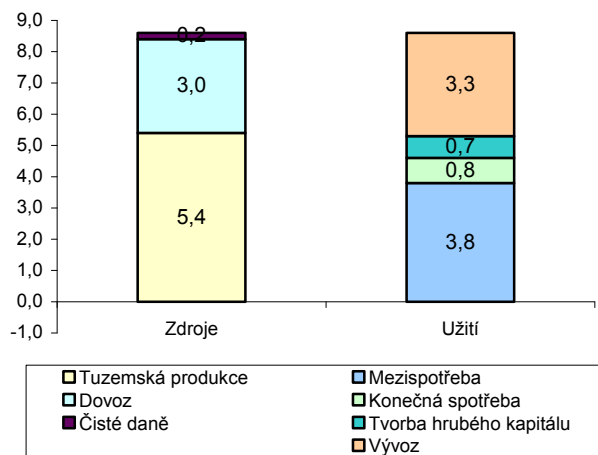
Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

Tvorba a užití vytvořených zdrojů

• **Snížení podílu dovozu na tvorbě zdrojů na 21,4 % ...**

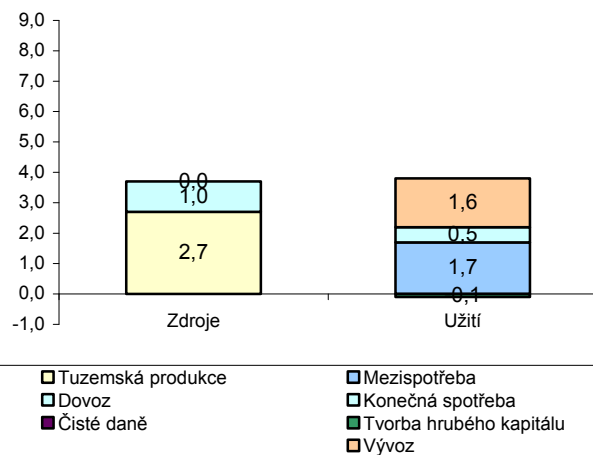
Poněkud jiný strukturální pohled poskytuje bilance celkových vytvořených národohospodářských zdrojů a užití zdrojů. Jejich hodnota 12 423,4 mld. Kč za rok 2008 byla meziročně větší o 364,2 mld. Kč především díky tuzemské produkci zboží a služeb na nabídkové straně (tvorba zdrojů) a konečnému užití na poptávkové straně (užití zdrojů). Na vytvořených zdrojích se podílela tuzemská produkce více než třemi čtvrtinami (75,5 %, tj. o 0,4 p. b. více než v roce 2007) a ze zbývajících složek náleží dovozu 21,4 % (méně o 0,6 p. b. než v roce 2007) a čistým daním 3,1 %. Na užití zdrojů se podílela mezispotřeba (z tuzemské produkce a z dovozu) 48,7 % a z konečného užití náleží celkovým výdajům na spotřebu 20,9 %, výdajům na tvorbu hrubého kapitálu 7,5 % a vývozu 22,9 % (méně rovněž o 0,6 p. b. než v roce 2007).

Graf č. 4.9 Zdroje a užití– vlivy na jejich růst v roce 2007 (v p. b.)



Pramen: ČSÚ

Graf č. 4.10 Zdroje a užití– vlivy na jejich růst v roce 2008 (v p. b.)



Pramen: ČSÚ

• ... změna poměru mezi vlivem mezispotřeby a konečného užití

Vytvořené zdroje a jejich užití byly v roce 2008 meziročně vyšší o 3,7 % a rostly pomaleji o 4,9 p. b. než v roce 2007. Na nabídkové straně k uvedenému zvýšení dosáhl příspěvek tuzemské produkce 2,7 p. b. a příspěvek dovozu zbývající 1,0 p. b. Na poptávkové straně měly větší vliv výdaje na konečné užití (2,0 p. b.) než mezispotřeba (1,7 p. b.). Ve srovnání s vlivy působícími v roce 2007 došlo na straně tvorby zdrojů k relativně většímu posílení příspěvku produkce při oslabení příspěvku dovozu a na straně užití zdrojů k relativně menšímu posílení vlivu mezispotřeby při oslabení vlivu konečného užití, avšak z toho k mírnému posílení příspěvku vývozu.

Tab. č. 4.10 Vytvořené zdroje a jejich užití

	2007		2008		2007		2008	
	mld. Kč b. c.	struktura v %	mld. Kč b. c.	struktura v %	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.	předchozí rok=100 ze s. c.	vlivy v p. b.
Vytvořené zdroje	12 059,1	100,0	12 423,4	100,0	108,6	8,6	103,7	3,7
Tuzemská produkce	9 058,0	75,1	9 374,2	75,5	107,1	5,4	103,5	2,7
Dovoz	2 652,7	22,0	2 661,9	21,4	114,2	3,0	104,6	1,0
Čisté daně	348,4	2,9	387,3	3,1	107,4	0,2	99,3	0,0
Užití zdrojů	12 059,1	100,0	12 423,4	100,0	108,6	8,6	103,7	3,7
Mezispotřeba	5 876,2	48,7	6 055,6	48,7	107,8	3,8	103,5	1,7
Konečné užití	6 182,9	51,3	6 367,8	51,3	109,4	4,8	103,8	2,0
Konečná spotřeba	2 416,1	20,0	2 592,5	20,9	103,8	0,8	102,2	0,5
Tvorba hrubého kapit.	936,5	7,8	628,1	7,5	108,4	0,7	98,6	-0,1
Vývoz	2 830,3	23,5	2 847,2	22,9	114,9	3,3	106,9	1,6

Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

Hrubý disponibilní národní důchod

• Čisté platby zahraničním výrobním faktorům dosáhly 300 mld. Kč

Hodnota hrubého disponibilního národního důchodu (dále jen HDND) 3 406,8 mld. Kč za rok 2008 byla meziročně větší o 165,1 mld. Kč. V roce 2007 hodnota HDP převyšovala HDND o 8,9 % a míra převýšení v roce 2008 se nepatrně snížila. Čisté platby výrobním faktorům do zahraničí značně vzrostly; v poměru k HDP dosáhly 8,1 %, což bylo jen nepatrně více než před rokem. Rozhodující byla skutečnost, že při poklesu prvotních důchodů od nerezidentů se značně zvýšily prvotní důchody nerezidentům. To mělo negativní vliv na hrubé národní úspory i míru financování kapitálových výdajů z domácích zdrojů. Struktura HDND se v roce 2008 změnila ve prospěch výdajů na konečnou spotřebu, které se zvýšily o 8,7 p. b. více než hrubé národní úspory; poměr 74,5 % k 25,5 % z roku 2007 se změnil na 76,1 % k 23,9 % v roce 2008. Menší zvýšení HDND než HDP při větším přírůstku výdajů na konečnou spotřebu nemohlo stačit k vytvoření potřebné velikosti hrubých národních úspor; jejich hodnota 814,3 mld. Kč byla menší o 11,3 mld. Kč, tj. o 1,4 % než před rokem.

- ***Snížení míry hrubých úspor***

Vztah mezi sektory domácí ekonomiky a zbytkem světa (nerezidenty) vyjadřuje skutečnost, že rozdíl mezi nižšími hrubými národními úsporami a vyššími výdaji na tvorbu hrubého kapitálu, který je zároveň zůstatkem běžného účtu platební bilance, se meziročně zvětšil. Tento rozdíl představující saldo národních běžných transakcí s nerezidenty odráží chování sektorů domácí ekonomiky z hlediska pohybu úspor a investic (v pojetí národních účtů sem patří i tvorba zásob – jako nechtěné, nezamýšlené investice). Saldo národních běžných transakcí s nerezidenty za rok 2008 (-113,8 mld. Kč) bylo větší než v roce 2007 a ukazuje, že hrubé národní úspory ve větším rozsahu než před rokem nestačily k financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu z domácích zdrojů. Míra úspor (23,9 %) byla v roce 2008 nižší než míra investic (27,2 %) a rozdíl mezi nimi proti roku 2007 se jen nepatrně změnil. Financování kapitálových výdajů z vnějších zdrojů se zvýšilo z 11,8 % v roce 2007 na 12,3 % v roce 2008. Vzhledem k aktivním kapitálovým transakcím se snížil rozsah čistých výpůjček (z 91,3 mld. Kč v roce 2007 na 82,7 mld. Kč v roce 2008). Čisté kapitálové převody od nerezidentů se výrazně zvýšily a přispěly k příznivějšímu vývoji čistých výpůjček.

Tab. č. 4.11 Hrubý disponibilní důchod a hrubé národní úspory

	2007		2008		Změna 2007		Změna 2008	
	mld. Kč b. c.	struktura v %	mld. Kč b. c.	struktura v %	mld. Kč b. c.	struktura v %	mld. Kč b. c.	struktura v %
Hrubý domácí produkt	3 530,2	108,9	3 705,9	108,8	314,6	143,1	175,7	106,4
Čisté prvotní důchody	-288,5	x	-299,1	x	-94,8	x	-10,6	x
Hrubý disponibilní důchod	3 241,7	100,0	3 406,8	100,0	219,8	100,0	165,1	100,0
Konečná spotřeba	2 416,1	74,5	2 592,5	76,1	163,8	74,5	176,4	106,8
Hrubé národní úspory	825,6	25,5	814,3	23,9	56,0	25,5	-11,3	-6,8
Tvorba hrubého kapit.	936,5	28,9	928,1	27,2	84,3	38,4	-8,4	-5,1
Saldo transakcí s nerez.	-110,9	- 3,4	-113,8	- 3,3	-28,3	-12,9	-2,9	-1,8

Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

- ***Vysoké zahraniční zdroje financování kapitálu ve 4. čtvrtletí***

Pohyb důchodů, výdajů a kapitálových transakcí v jednotlivých čtvrtletích ukazuje na mimořádně velké meziroční změny, týkající se především hrubých národních úspor a míry financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu z vnějších zdrojů. Hrubý disponibilní národní důchod se meziročně zvýšil nejvíce ve 3. čtvrtletí 2008 a nejméně ve 4. čtvrtletí 2008. Hrubé národní úspory přitom výrazně poklesly ve 2. čtvrtletí 2008 a snížily se rovněž ve 4. čtvrtletí 2008, což negativně ovlivnilo celoroční změnu. V 1. čtvrtletí 2008 dosažená míra úspor (29,6 %) se meziročně sice mírně snížila, avšak byla o 3,6 p. b. vyšší než míra investic. Ve třech dalších čtvrtletích 2008 byla míra úspor nižší než před rokem; v 1. čtvrtletí o 3,2 p. b., ve 2. čtvrtletí o 0,9 p. b. a ve 3. čtvrtletí o 2,0 p. b. S tím souvisí problém financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu; zatímco v 1. čtvrtletí 2008 stačily k jejich financování jen zdroje domácího původu, od 2. čtvrtletí 2008 musely být doplněny zahraničními zdroji. Nejvyšší byla míra financování tvorby kapitálu z vnějších zdrojů ve 4. čtvrtletí 2008 (25,1 %), když saldo národních běžných transakcí s nerezidenty 58,2 mld. Kč byly meziročně vyšší o 19,0 mld. Kč.

Tab. č. 4.12 Hrubý disponibilní důchod podle čtvrtletí

v mld. Kč běžných cen

	2008				Změna 2008 proti 2007			
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q
Hrubý disponibilní důchod	841,9	831,5	860,1	873,3	53,3	30,0	54,5	27,3
Konečná spotřeba	593,0	643,6	655,9	700,0	41,0	48,7	48,6	38,1
Hrubé národní úspory	248,9	187,9	204,2	173,3	12,3	-18,7	5,9	-10,8
Tvorba hrubého kapitálu	218,7	243,9	243,0	231,5	10,6	-12,2	-15,0	8,2
Saldo transakcí s nerezidenty	30,2	-56,0	-29,8	-58,2	1,7	-6,5	20,9	-19,0

Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty